

Warszawa, dnia 29 marca 2018 r.

Egz. Nr. 1

Pan

Józef Ciągwa

Przewodniczący Zarządu Głównego
Towarzystwa Słowaków w Polsce
z siedzibą w Krakowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zrealizowanej w trybie zwykłym w Towarzystwie Słowaków w Polsce¹ na temat: *Wykorzystanie i rozliczenie dotacji przekazanych z budżetu MSWiA na realizację zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym*².

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w terminie od 5 lutego 2018 r. do 9 lutego 2018 r., na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³, przez zespół kontrolerów MSWiA w składzie:

- kierownik zespołu kontrolerów - radca ministra w Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA, upoważnienie Nr 5/2018 z 23 stycznia 2018 r.,
- członek zespołu kontrolerów - główny specjalista w Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA, upoważnienie Nr 6/2018 z 23 stycznia 2018 r.

¹ Zwany dalej *Towarzystwem*.

² Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 823) - zwana dalej *ustawą o mniejszościach*.

³ Dz. U. Nr 185, poz. 1092.

Zakres kontroli obejmował:

1. Zgodność podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami umów: Nr 52/ESOM/2017, Nr 403/ESOM/2017, Nr 404/ESOM/2017, Nr 405/ESOM/2017, Nr 406/ESOM/2017, Nr 407/ESOM/2017, Nr 408/ESOM/2017, Nr 409/ESOM/2017, Nr 410/ESOM/2017.
2. Terminowość realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych.
3. Poprawność prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokumentacji dotyczącej realizowanych zadań.
4. Prawdliwość i terminowość rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadań pod względem rzeczowym i finansowym.

Kontrolą zostanie objęty okres realizacji zadań, tj.:

- od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r. – umowa Nr 405/ESOM/2017,
- od 1 maja 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. - umowa Nr 404/ESOM/2017,
- od 1 lipca 2017 r. do 30 września 2017 r. – umowa Nr 403/ESOM/2017,
- od 1 stycznia do 2017 r. – do 31 grudnia 2017 r. umowy Nr 52/ESOM/2017, Nr 406/ESOM/2017, Nr 407/ESOM/2017, Nr 408/ESOM/2017, Nr 409/ESOM/2017, Nr 410/ESOM/2017

wraz ze sprawozdaniami z realizacji zadań oraz ewentualnymi zwrotami środków finansowych.

Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji zadań publicznych, w tym wydatkowania środków z przekazanych dotacji w ramach umów⁴ zawartych pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji a Towarzystwem Słowaków w Polsce w 2017 r., tj.:

1. *Działalność bieżąca Towarzystwa Słowaków w Polsce.*
2. *XXXVI Przegląd Krajańskich Orkiestr Dętych.*
3. *XXIV Dni Kultury Słowackiej w Małopolsce.*
4. *Przegląd Folklorystyczny „Ostatki-Fasiangy” w Krempachach.*
5. *Wydawanie miesięcznika Život.*
6. *Almanach „Słowacy w Polsce”.*
7. *Działalność świetlic Towarzystwa Słowaków w Polsce.*
8. *Działalność zespołów folklorystycznych i orkiestr dętych TSP.*
9. *Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej*

oraz ocena rzetelności prowadzenia dokumentacji finansowo-księgowej związanej zarówno z realizacją umów, jak i sporządzonych sprawozdań z wykonania zadań.

⁴ Nr 52/ESOM/2017, Nr 403/ESOM/2017, Nr 404/ESOM/2017, Nr 405/ESOM/2017, Nr 406/ESOM/2017, Nr 407/ESOM/2017, Nr 408/ESOM/2017, Nr 409/ESOM/2017, Nr 410/ESOM/2017.

Oceny działalności jednostki kontrolowanej dokonano na podstawie ustalonego stanu faktycznego, przy zastosowaniu kryteriów kontroli, takich jak: legalność, rzetelność, celowość oraz gospodarność.

Wykaz osób pełniących - w okresie realizacji zadań publicznych - funkcje na stanowiskach kierowniczych:

- 1) Józef Ciągwa - Przewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Słowaków,
- 2) Dominik Surma - Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Słowaków,
- 3) Jan Basisty - Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Słowaków,
- 4) Józef Majerczak - Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Słowaków,
- 5) Ludomir Molitoris⁵ - Sekretarz Generalny,
- 6) - Główny księgowy - od 2 stycznia 2015 r.

Uchwałą Nr 5 Zarządu Głównego Towarzystwa Słowaków w Polsce z 26 czerwca 2016 r. w sprawie upoważnienia do występowania w sprawach związanych z działalnością Towarzystwa oraz Uchwałą Nr 5 Zarządu Głównego Towarzystwa Słowaków w Polsce z 30 czerwca 2017 r. w sprawie upoważnienia do występowania w sprawach związanych z działalnością Towarzystwa Zarząd Główny Towarzystwa upoważnił Ludomira Molitorisa – Sekretarza Generalnego Towarzystwa do podejmowania wszelkich czynności prawnych dotyczących Towarzystwa, do występowania przed władzami sądowymi, władzami administracji samorządowej i administracji rządowej oraz do występowania w imieniu Towarzystwa w sprawach związanych z zawieraniem umów i transakcji związanych z działalnością statutową, inwestycyjną i wydawniczą.

I. OCENA

Pozytywnie ocenia się działania Towarzystwa Słowaków w Polsce w zakresie zgodności podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami umów dotacyjnych, terminowości realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych oraz terminowości rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadań pod względem rzeczowym i finansowym.

Zrealizowane zadania przyczyniły się do zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej słowackiej mniejszości narodowej w Polsce. Przyznane dotacje wykorzystano w całości, zgodnie z celami, na jakie zostały przyznane i na warunkach określonych w umowach. Środki z uzyskanych przychodów przeznaczono na sfinansowanie świadczeń związanych z realizowanymi zadaniami.

Towarzystwo poprawnie prowadziło dokumentację finansowo-księgową i wyodrębnioną ewidencję księgową środków finansowych otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Sposób prowadzenia ewidencji umożliwił identyfikację poszczególnych operacji księgowych oraz ocenę wykonania zadania pod względem rzeczowym i finansowym. Dokumentacja finansowo-księgową związaną z realizacją zadań została sporządzona w sposób rzetelny, umożliwiający rozliczenie przekazanych środków.

⁵ Zarząd Główny wybrano na XIII Zjeździe Towarzystwa 28 września 2014 r.

Stwierdzone uchybienia, nie miały wpływu na przebieg realizacji zadań publicznych oraz ich rozliczenie. Uchybienia polegały na dokonywaniu płatności faktur, rachunków, należności z tytułu wyjazdów służbowych przed zatwierdzeniem dokumentów finansowych do wypłaty przez osobę upoważnioną, nanoszeniu na dokumencie księgowym poprawek w sposób niezgodny z przepisami prawa, a także niezawieraniu w rachunkach wystawionych przez osoby wykonujące dzieło wszystkich niezbędnych informacji. Stwierdzono niesporządzenie dowodu potwierdzającego wydatkowanie środków pieniężnych w dniu, w którym dokonano wypłaty środków finansowych z kasy. Jednocześnie, w sprawozdaniach z wykonania zadań stwierdzono omyłki i błędy pisarskie.

II. USTALENIA KONTROLI

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2017 r. zawarł z Towarzystwem Słowaków w Polsce umowy dotacyjne, m.in. na *Działalność bieżącą Towarzystwa Słowaków w Polsce* (umowa Nr 52/ESOM/2017), *XXXVI Przegląd Krajańskich Orkiestr Dętych* (umowa Nr 403/ESOM/2017), *XXIV Dni Kultury Słowackiej w Małopolsce* (umowa Nr 404/ESOM/2017), *Przegląd Folklorystyczny „Ostatki-Fasiangy” w Krempachach* (umowa Nr 405/ESOM/2017), *Wydawanie miesięcznika Život* (umowa Nr 406/ESOM/2017), *Almanach Słowacy w Polsce* (umowa 407/ESOM/2017), *Działalność świetlic Towarzystwa Słowaków w Polsce* (umowa Nr 408/ESOM/2017), *Działalność zespołów folklorystycznych i orkiestr dętych TSP* (umowa 409/ESOM/2017) oraz *Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej* (umowa Nr 410/ESOM/2017).

Przedmiotowe zadania realizowano poprzez dofinansowanie kosztów wynagrodzeń w ramach umów o pracę i umów o dzieło (w szczególności na prowadzenie obsługi finansowo-księgowej Towarzystwa, organizację świetlic, redagowanie i wydawanie czasopisma *Život*, pisanie artykułów naukowych do publikacji *Almanach Słowacy w Polsce*, szkolenia orkiestr i zespołów, naukę gry na instrumentach dętych, przeprowadzenie warsztatów z rękodzieła, zainstalowanie i obsługę nagłośnienia podczas imprez) oraz kosztów usług obcych (m.in. drukarskich, transportowych, gastronomicznych, hotelowych, pocztowych, telekomunikacyjnych oraz związanych z wynajmem i eksploatacją nieruchomości).

1. Zgodność podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami umów:
Nr 52/ESOM/2017, Nr 403/ESOM/2017, Nr 404/ESOM/2017, Nr 405/ESOM/2017,
Nr 406/ESOM/2017, Nr 407/ESOM/2017, Nr 408/ESOM/2017, Nr 409/ESOM/2017,
Nr 410/ESOM/2017.

Towarzystwo Słowaków w Polsce podejmowało działania i ponosiło wydatki zgodnie z postanowieniami umów. W toku kontroli sprawdzono dokumentację z zadań realizowanych przez Towarzystwo w 2017 r., w tym umowy o dzieło, rachunki/faktury oraz inne dowody księgowe (listy płac, polecenia wyjazdów służbowych), pod kątem zgodności wykonania zadań określonych w umowach ze szczegółowym opisem zawartym we wnioskach o udzielenie dotacji.

Analiza przedstawionych dokumentów pozwala na pozytywną ocenę poziomu uzyskanych rezultatów związanych z wykonaniem zadań publicznych w stosunku do oczekiwanych rezultatów

opisywanych we wnioskach. Towarzystwo realizowało działania na rzecz rozwoju i zachowania tożsamości kulturowej słowackiej mniejszości narodowej w Polsce. Zgodnie z założonymi celami Towarzystwo, m.in. opracowało i opublikowało 12 numerów czasopisma *Život*, wydało *Almanach Słowacy w Polsce*, zorganizowało imprezy kulturalne, szkolenia orkiestr i zespołów, naukę gry na instrumentach dętych, zakupiło akcesoria muzyczne oraz brakujące elementy strojów. Wsparcie finansowe umożliwiło prowadzenie świetlic Towarzystwa poprzez pokrycie części kosztów związanych z ich wynajmem i eksploatacją oraz na pokrycie kosztów wynagrodzenia pracowników organizujących pracę świetlic, a także częściowe pokrycie kosztów obsługi finansowo-księgowej Towarzystwa.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD]

Sekretarz Generalny Towarzystwa wyjaśnił, że cyt.: *Towarzystwo Słowaków w Polsce stara się w sposób gospodarny wybierać wykonawców zleconych usług, osoby lub firmy ze środowiska lokalnego, współpracujące od wielu lat z TSP (firma cateringowa, transportowa), zamawia bezpośrednio u producenta nagrody rzeczowe, starając się jak najbardziej obniżyć koszty organizowanych imprez.* Niemniej nie udokumentowano faktu dokonywania analizy rynku w zakresie wyboru dostawców towarów lub usług z zastosowaniem mechanizmów umożliwiających wybór najkorzystniejszych ofert.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 76]

Towarzystwo w trakcie realizacji zadań systematycznie przekazywało do MSWiA informacje umożliwiające ocenę realizacji zadań w trakcie ich wykonywania, tzn. przekazano zaproszenia dotyczące organizowanych imprez kulturalnych, kolejne numery miesięcznika *Život* oraz publikację *Almanach Słowacy w Polsce*⁶ - co potwierdzone zostało przez Departament Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 – str. 81; TOM 2 str. 219]

Towarzystwo właściwie zrealizowało obowiązek wynikający z umów dotyczący informowania o wsparciu zadań ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Informację o realizacji zadań publicznych realizowanych w 2017 r. przy wsparciu MSWiA zamieszczono na stronie internetowej Towarzystwa www.tsp.org.pl. Adnotację o zrealizowaniu zadań dzięki dotacji MSWiA umieszczono w stopce redakcyjnej *Almanach Słowacy w Polsce* i czasopiśmie *Život* oraz na plakatach i zaproszeniach związanych z wydarzeniami kulturalnymi, a także w artykułach zamieszczonych w miesięczniku mniejszości słowackiej *Život*. Informację o realizowaniu działalności bieżącej Towarzystwa przy wsparciu MSWiA zamieszczono w Siedzibie Zarządu Głównego Towarzystwa oraz w świetlicach Towarzystwa.

2. Terminowość realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych.

Realizacja zadań i faktyczne wydatkowanie środków finansowych przebiegało prawidłowo i zgodnie z terminami określonymi w umowach. Środki finansowe w ramach przyznanych dotacji przekazano na wyodrębniony rachunek bankowy podany w umowach zawartych z Towarzystwem.

⁶ Publikację przekazano wraz ze *Sprawozdaniem z wykonania zadania*.

Przyznane środki finansowe wykorzystano do dnia zakończenia realizacji zadań określonych w umowach.

W ramach realizacji zadania pn. *Przegląd Folklorystyczny „Ostatki-Fasiangy” w Kremkach* (umowa Nr 405/ESOM/2017 z 8 maja 2017 r.), wydatkowanie środków nastąpiło 4 miesiące po zorganizowaniu imprezy⁷. Z wyjaśnień uzyskanych od Sekretarza Generalnego Towarzystwa wynika, że środki na realizację przedmiotowego zadania wpłynęły na rachunek Towarzystwa dopiero 15 maja 2017 r. W związku z opóźnieniem przy podpisaniu umowy nastąpiły również przesunięcia przy realizacji zadania. Towarzystwo 9 czerwca 2017 r. wystąpiło do Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA z wnioskiem o sporządzenie aneksu do umowy. Wobec braku zgody na zmianę warunków umowy, zadanie należało zrealizować, zgodnie z zapisami umowy Nr 405/ESOM/2017 z 8 maja 2017 r. W związku z powyższym 30 czerwca 2017 r. zorganizowano spotkanie podsumowujące *Przegląd Folklorystyczny „Ostatki-Fasiangy”*, wręczono nagrody i statuetki (zakupione na podstawie faktury Nr FA/22/06/2017 z 28 czerwca 2017 r. oraz Nr 2271571101 z 6 czerwca 2017 r.), przygotowano poczęstunek dla nagrodzonych członków zespołów (wykorzystano produkty uwzględnione w fakturach Nr F680/1/6/17 z 14 czerwca 2017 r., Nr M/17/0009270 z 14 czerwca 2017 r. oraz Nr 2271571101101 z 6 czerwca 2017 r.).

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str.191; płyta CD]

Dotacje w łącznej wysokości 474.000 zł wynikające z umów Nr 52/ESOM/2017, Nr 403/ESOM/2017, Nr 404/ESOM/2017, Nr 405/ESOM/2017, Nr 406/ESOM/2017, Nr 407/ESOM/2017, Nr 408/ESOM/2017, Nr 409/ESOM/2017, Nr 410/ESOM/2017 zostały wykorzystane w całości. Towarzystwo przekazało na realizację kontrolowanych zadań publicznych środki finansowe pochodzące z własnych środków w wysokości 264.504,40 zł.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 70; płyta CD]

Przy realizacji zadania *Almanach Słowacy w Polsce* (umowa Nr 407/ESOM/2017) uzyskano przychody w kwocie 4.536,10 zł oraz z zadania *Wydawanie miesięcznika Život* (umowa Nr 406/ESOM/2017) w kwocie 46.301,54 zł. Uzyskane przychody przeznaczono na sfinansowanie publikacji *Almanach Słowacy w Polsce* oraz wydawanie miesięcznika *Život*⁸. W pozostałych zadaniach nie uzyskano przychodów oraz odsetek bankowych od zgromadzonych na rachunku środków pochodzących z dotacji. Rozliczenia wynikające z dotacji MSWiA, regulowano z dwóch rachunków bankowych, tj. rachunku bieżącego i wyodrębnionego do prowadzenia obsługi bankowej przekazanych dotacji. Fakt regulowania płatności z konta bieżącego Towarzystwa wynikał z zawarcia umów i przekazywania środków finansowych w trakcie trwania zadań dotacyjnych. Środki finansowe otrzymane z budżetu MSWiA przechowywano na nieoprocentowanym rachunku bankowym.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 88-118; TOM 2 str. 212-218, 219; płyta CD]

3. Poprawność prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokumentacji dotyczącej realizowanych zadań.

⁷ Impreza odbyła się 25-26 lutego 2017 r.

⁸ Towarzystwo przedstawiło wydruki z *Księgi głównej* potwierdzające księgowania na wyodrębnionych kontach kosztów z uzyskanych przychodów.

W Towarzystwie Słowaków w Polsce obowiązywała polityka rachunkowości, wprowadzona zarządzeniem z 2 stycznia 2015 r. w sprawie dokumentacji, przyjętych zasad (polityki rachunkowości). Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, księgi rachunkowe prowadzone były w formie elektronicznej przy pomocy programu finansowo-księgowego *Aktyn Finanse-Księgowość*, natomiast rozliczenia z tytułu wynagrodzeń za pracę i umów o dzieło prowadzone były przy użyciu programu kadrowo-płacowego *Maia Księgowość Rzeczpospolitej*. Ewidencja kosztów Towarzystwa prowadzona była w układzie rodzajowym na kontach zespołu 4 i równocześnie wg typów działalności na kontach zespołu 5. Przychody z działalności statutowej, poligraficznej, wynajmu lokali oraz dotacje celowe (wydawanie miesięcznika *Život*, imprezy kulturalno-oświatowe, Almanachy) ewidencjonowano na kontach zespołu 7. W jednostce kontrolowanej nie stwierdzono podwójnego finansowania.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 37-58]

Należy zaznaczyć, że w Towarzystwie nie sformalizowano procedur dotyczących zasad sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych, z uwzględnieniem struktury organizacyjnej Towarzystwa (liczby osób zatrudnionych) i specyfiki prowadzonej działalności. Powyższe zasady nie wynikały również z zakresów obowiązków pracowników zatrudnionych w Towarzystwie. W praktyce, sprawdzenia rachunków pod względem formalnym i rachunkowym dokonywał Główny księgowy, natomiast sprawdzenia pod względem merytorycznym Sekretarz Generalny, który jednocześnie zatwierdzał dowody księgowe do wypłaty oraz wykonywał i akceptował przelewy. Za rozliczanie wydatków do zadań realizowanych przez Towarzystwo, prowadzenie kasy oraz sporządzanie dokumentów kasowych odpowiadał pracownik prowadzący sekretariat Zarządu Głównego Towarzystwa.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 71-72, 83; płyta CD]

Towarzystwo udokumentowało wykonanie poszczególnych działań w ramach przedmiotowych zadań publicznych oraz wszystkie wydatki poniesione w związku z ich realizacją. Jednocześnie, prowadziło wyodrębnioną ewidencję księgową oraz dokumentację dotyczącą realizowanego zadania, zgodnie z zasadą jawności i przejrzystości finansów publicznych, określoną w art. 152 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej oraz dokumentacji umożliwiał identyfikację poszczególnych operacji księgowych oraz ocenę wykonania zadania pod względem rzeczowym i finansowym.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 119-120, 133-134, 152-153, 186-188, 251-261; TOM 2 str. 1-2, 42-46, 82-89, 144-146; płyta CD]

Kontrolą objęto sprawdzenie 216 faktur/rachunków, co stanowi 82,13% dokumentów księgowych wystawionych w ramach zrealizowanych zadań publicznych¹⁰. Dokumenty księgowe potwierdzające dokonanie poszczególnych płatności, były zgodne z wymogami określonymi w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹. Zostały opatrzone na odwrocie pieczęcią Towarzystwa, zawierały opis i adnotacje z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów, usług lub innego rodzaju opłaconego zobowiązania. Dokumenty księgowe zawierały informacje o ich sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez osoby odpowiedzialne za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych Towarzystwa.

⁹ Dz. U. 2013 r. poz. 885, z późn. zm.

¹⁰ Kontrolą objęto 25% faktur dotyczących zadania pn. Wydawanie miesięcznika *Život*, w pozostałych zadaniach kontrolą objęto 100% faktur/rachunków.

¹¹ t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.

Daty dokonanych sprawdzeń były tożsame z datami zatwierdzenia środków finansowych. W zadaniach objętych kontrolą zdarzały się przypadki opisywania dokumentów księgowych zbyt ogólnie np. nie podano liczby osób dla których zakupiono posiłki, liczby osób, które korzystały z transportu podczas organizowania imprez, daty wykonania usługi transportowej i gastronomicznej, faktycznej daty wręczenia nagród rzeczowych (statuetek) i finansowych.

Faktury zawierały wszystkie elementy określone w art. 106e ustawy z 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług*¹². Przedmiotowe dowody księgowe nie były korygowane.

Dokumenty księgowe posiadały udokumentowane potwierdzenie zapłaty w formie przelewu lub gotówki. Płatność 41 faktur/rachunków, co stanowi 19% badanej próby, nastąpiła przed datą ich zatwierdzenia przez osobę upoważnioną. Główny księgowy wyjaśnił, że cyt.: *Dokumenty księgowe potwierdzone pieczętką zatwierdzającą kwotę wydatku, jak również potwierdzającą, iż dokument został sprawdzony pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym zawierają datę księgowania dokumentu.* Dokonywanie płatności przed ich zatwierdzeniem uznano za **uchybiecie**, które nie miało wpływu na rozliczenie zadań.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 74, 121-132, 138-147, 161-175, 237-250, 266-314, 335-362, TOM 2 – str. 3-4, 47-75, 104- 125, 149-160, 186-192; płyta CD]

W kilku przypadkach płatności za faktury dokonano po terminie. Główny księgowy wyjaśnił, że odsetki naliczone od zaległości stanowiły koszt własny Towarzystwa. W 2017 r. wobec Towarzystwa nie prowadzono spraw sądowych dotyczących niezapłaconych wierzytelności.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 80]

Z analizy dokumentów księgowych wynika, że w 1 fakturze¹³ błędny zapis w opisie zakrektorowano. Nanoszenie poprawek niezgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy *o rachunkowości*¹⁴ uznano za **uchybiecie**, które nie powodowało następstw dla kontrolowanej działalności.

[Dowód: akta kontroli – TOM 2 str. 76-77]

Na podstawie skontrolowanych 25 umów o dzieło ustalono, że umowy zawarto na czas określony, tj. na czas realizacji zadań objętych umowami dotacyjnymi. Umowy były zgodne z zakresem przedmiotowym umów dotacyjnych oraz zostały wykonane w terminach w nich określonych. Autorzy dzieł przenieśli na zamawiającego całość praw autorskich do dzieł. W Towarzystwie nie sporządzano protokołów odbioru potwierdzających wykonanie przedmiotu umów. W przypadku wykonania dzieła polegającego na prowadzeniu orkiestry dętej w Kacwinie, nauki gry na instrumentach dętych oraz przeszkolenia orkiestry dętej w Podwilku, Nowej Białej, a także prowadzenia prób zespołów z Nowej Białej i Podwilka (dotyczy umowy Nr 409/ESOM/2017) przedstawiono listy osób uczestniczących w zajęciach. W umowach podstawą wypłaty wynagrodzenia było pisemne stwierdzenie przez Sekretarza Generalnego Towarzystwa wykonania dzieła zgodnie z podpisaną umową. Wypłaty wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych dokonywano zgodnie z terminami w nich określonymi,

¹²t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.

¹³Fa Nr 02/50/271 z 1 sierpnia 2017 r.

¹⁴Błędy w dowodach mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrazów lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej. Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr.

po wystawieniu rachunku za wykonaną pracę przez osoby wykonujące dane dzieło. Niemniej 15 rachunków wystawionych za wykonanie pracy w ramach umów o dzieło¹⁵ zapłacono po terminie¹⁶. Powyższe spowodowane było zaplaceniem I transzy dotacji po wykonaniu zleconych prac.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 82, 306-314; TOM 2 – str. 24-41, 92-103, 132 - 143, 163-176]

Kontrolą objęto 79 rachunków wystawionych przez osoby wykonujące dzieło w ramach kontrolowanych zadań publicznych. W wyniku dokonanej analizy stwierdzono, że 19 rachunków, co stanowiło 24%, nie zawierało wszystkich informacji określonych w § 14 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach¹⁷, tj. nie wpisano numeru rachunku oraz adresu zamawiającego i wykonawcy. Powyższe uznano za uchybienie, które nie miało wpływu na rozliczenie dotacji.

[Dowód: akta kontroli – TOM 2 – str. 163-176, płyta CD]

Na 1 rachunku do umowy o dzieło¹⁸ nie naniesiono daty odbioru należności przez wykonawcę. Z dokonanych ustaleń wynika, że potwierdzeniem zapłaty za umowę o dzieło był rachunek do umowy oraz dowód kasowy¹⁹.

[Dowód: akta kontroli TOM 1 str. 75; płyta CD]

W 1 przypadku wydatkowano środki pieniężne z kasy, bez sporządzenia stosownego dokumentu²⁰. Powyższe było niezgodne z zasadami wynikającymi z Zakładowego planu kont Towarzystwa stanowiącego załącznik do Polityki rachunkowości z którego wynika, że obroty gotówki podlegają ujęciu w ewidencji (raporcie kasowym) pod datą rzeczywistego przychodu lub rozchodu. Wydatkowanie środków pieniężnych z kasy udokumentowano następnego dnia, poprzez wystawienie raportu kasowego (KW/00013/08/2017 z 28 sierpnia 2017 r.²¹). Z wyjaśnień uzyskanych od Sekretarza Generalnego Towarzystwa wynika, że cyt.: *Nagrody finansowe dla orkiestr biorących udział w Przeglądzie, zostały wypłacone podczas imprezy 27.08.2017 r. (niedziela), co zostało zaewidencjonowane w poniedziałek, 28.08.2017 r., zgodnie z listą nagrodzonych. Należy zaznaczyć, że operacje kasowe powinny być udokumentowane właściwym dowodem w dniu, w którym dokonano wypłaty sumy pieniężnej a wszystkie operacje dnia, powinny być ujęte w raporcie kasowym. Niesporządzenie dowodu potwierdzającego wydatkowanie środków pieniężnych w dniu, w którym dokonano wypłaty środków finansowych uznano za uchybienie. Stwierdzone uchybienie nie miało wpływu na rozliczenie dotacji.*

[Dowód: akta kontroli TOM 1 – str. 137, 147, płyta CD]

Skontrolowane dokumenty księgowe opłacono w terminie obowiązywania umów dotacyjnych.

Dodatkowo, kontrolą objęto sprawdzenie rozliczenia 15 delegacji służbowych zrealizowanych w ramach zadania pn. *Wydawanie miesięcznika Život* (umowa Nr 406/ESOM/2017) oraz listy płac

¹⁵ Zawartych w ramach umowy Nr 409/ESOM/2017 z 13 kwietnia 2017 r.

¹⁶ Rachunki z 31 stycznia 2017 r., 28 lutego 2017 r., 31 marca 2017 r. i 30 kwietnia 2017 r. opłacono 8 i 15 maja 2017 r.

¹⁷ Dz. U. Nr 165, poz. 1373, z późn. zm.

¹⁸ Dotyczy rachunku z 18 września 2017 r. wystawionego do umowy o dzieło Nr 67/2017 z 25 sierpnia 2017 r. (zawartej w ramach umowy dotacyjnej; Nr 403/ESOM/2017 z 13 kwietnia 2017 r.).

¹⁹ Do rachunku wystawiono dowód kasowy KW/00008/09/2017 z 18 września 2017 r.

²⁰ Dotyczy zadania pn. *XXXVI Przegląd Krajanskich Orkiestr Dętych* (umowa Nr 403/ESOM/2017 z 13 kwietnia 2017 r.).

²¹ Raport kasowy Nr 28 za okres 28/08/2017-31/08/2017.

3 wybranych osób pobierających wynagrodzenie z przedmiotowej dotacji, a także listy płac osób zatrudnionych na umowy o pracę w związku z zadaniami pn. Almanach Słowacy w Polsce (umowa Nr 407/ESOM/2017), *Działalność świetlic Towarzystwa Słowaków w Polsce* (umowa Nr 408/ESOM/2017), *Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej* (umowa Nr 410/ESOM/2017) i *Działalność bieżąca Towarzystwa Słowaków w Polsce* (umowa Nr 52/ESOM/2017). Na podstawie skontrolowanych delegacji ustalono, że wypłaty należności z tytułu 8 wyjazdów służbowych²², co stanowiło 53% dokonano przed datą zatwierdzenia dokumentów przez osobę upoważnioną. Powyższe uznano za uchybienie, które nie miało wpływu na przebieg realizacji zadania i jego rozliczenie.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 368-410]

Należy zaznaczyć, że Towarzystwo, celem obniżenia wydatków z tytułu wyjazdów służbowych, zarządzeniem Nr 1/2014 z 1 października 2014 r. Sekretarza Generalnego w sprawie warunków dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych nie będących własnością pracodawcy, wprowadziło do rozliczenia kosztów przejazdu samochodem prywatnym do celów służbowych stawkę 0,6269 zł za 1 kilometr. Powyższe uznano za gospodarne wydatkowanie środków finansowych pochodzących z dotacji MSWiA w zakresie ponoszenia kosztów z tytułu wyjazdów służbowych. Ustalona stawka jest niższa niż określona rozporządzeniem Ministra Transportu z dnia 23 października 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy²³.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 265]

4) Prawdopodobieństwo i terminowość rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadania pod względem rzeczowym i finansowym.

Całkowity koszt realizacji zadań publicznych wyniósł 738.504,40 zł, w tym kwota dotacji 474.000 zł, co stanowiło 64,18% kosztów realizacji zleconych Towarzystwu zadań. W ramach poszczególnych umów wydatkowano:

- 52/ESOM/2017 – koszt całkowity 94 126,47 zł, w tym dotacja 35 000 zł (37,18%),
- 403/ESOM/2017 – koszt całkowity 21 268,30 zł, w tym dotacja 15 000 zł (70,53%),
- 404/ESOM/2017 – koszt całkowity 27 659,96 zł, w tym dotacja 25 000 zł (90,38%),
- 405/ESOM/2017 – koszt całkowity 20 382,39 zł, w tym dotacja 13 000 zł (63,78%),
- 406/ESOM/2017 – koszt całkowity 332 581,26 zł, w tym dotacja 220 000 zł (66,15%),
- 407/ESOM/2017 – koszt całkowity 20 597,05 zł, w tym dotacja 15 000 zł (72,83%)
- 408/ESOM/2017 – koszt całkowity 111 483,33 zł, w tym dotacja 78 000 zł (69,97%),
- 409/ESOM/2017 – koszt całkowity 52 406 zł, w tym dotacja 43 000 zł (82,05%).

²² Polecenie wyjazdu służbowego Nr I/17 z 24 stycznia 2017 r., Nr II/2017 z 31 sierpnia 2017 r., Nr IV/2017 z 12 września 2017 r., Nr VIII/2017 z 11 sierpnia 2017 r., Nr I/17z 26 stycznia 2017 r., Nr V/17 z 30 maja 2017 r., Nr V/17 z 26 maja 2017 r., Nr XI/2017 z 3 listopada 2017 r.

²³ Dz.U. Nr 201, poz.1462.

- 410/ESOM/2017 – koszt całkowity 57 999,64 zł, w tym dotacja 30 000 zł (51,72%).

Sprawozdania z wykonania zadań publicznych sporządzono terminowo i na odpowiednim formularzu zgodnym ze wzorem, określonym w załączniku Nr 5 do *Informacji o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację w 2017 r. zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego* zatwierdzonej 17 grudnia 2015 r. przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji²⁴. Przedmiotowe sprawozdania zostały podpisane przez uprawnione osoby, tj. przez Przewodniczącego Zarządu Głównego, Wiceprzewodniczącego Zarządu Głównego i Sekretarza Generalnego²⁵. Sprawozdania zawierały opis poszczególnych działań w zakresie zrealizowanych przez Towarzystwo zadań publicznych oraz zestawienia faktur/rachunków, umów i innych dokumentów finansowo-księgowych dokumentujących poniesione wydatki. Wydatki wykazane w sprawozdaniach były dokonywane w trakcie realizacji zadań oraz były tożsame z wydatkami wynikającymi z dokumentacji księgowej. Poniesione wydatki zostały udokumentowane oraz zakwalifikowane do właściwej grupy kosztów.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD]

Zauważyć należy, że w sprawozdaniach z wykonania zadań publicznych w *zestawieniu faktur, rachunków, umów i innych dokumentów finansowo-księgowych* opłaconych w całości lub w części ze środków dotacyjnych w rozliczeniu podawano kwoty netto ujęte w fakturach. Z wyjaśnień uzyskanych od Głównego księgowego wynika, że Towarzystwo prowadziło w ramach swojej działalności sprzedaż zwolnioną przedmiotowo z podatku VAT oraz opodatkowaną. Koszty z działalności statutowej w stosunku do której nie przysługiwało odliczenie podatku VAT w sprawozdaniach ujmowano w kwocie brutto. Natomiast w przypadku kosztów dotyczących sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z VAT, podatek odliczany był wg. proporcji. Powyższe dotyczyło w szczególności płatności za media, eksploatację budynków, artykuły biurowe.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str.77 – płyta CD]

W *Sprawozdaniu z wykonania zadania pn. Przegląd Folklorystyczny „Ostatki-Fasiangy” w Kremkach* (umowa Nr 405/ESOM/2017) z 25 lipca 2017 r. oraz w korekcie do sprawozdania z 31 stycznia 2018 r. stwierdzono błędy formalne. W części II, pkt 2 *Zestawienie faktur, rachunków, umów (...)* w poz. od 5 do 14 i w poz. 21 błędnie wpisano daty wystawienia dokumentów finansowo-księgowych oraz daty zapłaty należności, w poz. 20-21 wpisano nieprawidłowe numery faktur, w poz. 23 nieprawidłową datę zapłaty oraz w poz. 15 wykazano niewłaściwą fakturę, tj. Nr 3/2017 z 22 marca 2017 r. zamiast Nr 144/02475/06/17 z 17 czerwca 2017 r. W związku z powyższym, w trakcie trwania kontroli²⁶ Towarzystwo ponownie złożyło korektę sprawozdania stanowiącą rozliczenie wykonania przedmiotowego zadania.

W *Sprawozdaniu z wykonania zadania pn. Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej* w części II, pkt A.1 wykazano 1 umowę o dzieło, podczas gdy faktycznie zawarto 2 umowy o dzieło

²⁴Znowelizowaną 12 czerwca 2017 r.

²⁵ 2 sprawozdania podpisał Przewodniczący Zarządu Głównego i Sekretarz Generalny; 1 sprawozdanie podpisał Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego i Sekretarz Generalny; 6 sprawozdań podpisał Sekretarz Generalny.

²⁶ tj. 9 lutego 2018 r.

i poniesione z tego tytułu wydatki wykazano w cz. II pkt 2 *Zestawienie faktur, rachunków, umów...* poz. od 13 do 24. Kwota wydatkowana na umowy o dzieło jest tożsama z kwotą wynikającą z wniosku. Ponadto, w sprawozdaniach końcowych z realizacji zadań publicznych²⁷ zamiast numeru i daty wystawienia dokumentu źródłowego (rachunku do umowy o dzieło, polecenia wyjazdu służbowego) podawano numer i datę dowodu księgowego (KW).

Powyższe omyłki i błędy uznano za **uchybień**, które nie miało wpływu na rozliczenie dotacji.

[Dowód: akta kontroli – TOM 1 str. 219-228; płyta CD]

Zalecenia i wnioski:

W celu usunięcia stwierdzonych uchybień oraz usprawnienia funkcjonowania Towarzystwa Słowaków w Polsce - w przypadku otrzymania kolejnych dotacji z MSWiA - wnoszę o:

1. Sformalizowanie procedur dotyczących zasad sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych, z uwzględnieniem struktury organizacyjnej Towarzystwa (liczby osób zatrudnionych) i specyfiki prowadzonej działalności.
2. Zatwierdzanie dokumentów finansowo-księgowych przed dokonaniem zapłaty należności.
3. Szczegółowe opisywanie dokumentów księgowych związanych z wydatkowaniem środków z przekazanych dotacji MSWiA na realizacją zadań publicznych.
4. Dokonywanie poprawek na dokumentach finansowo-księgowych zgodnie przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
5. Dokonywanie sprawdzenia rachunków, wystawionych przez osoby wykonujące dzieło w ramach zadań publicznych finansowanych z dotacji MSWiA, pod względem ich kompletności wynikającej z przepisów prawa.
6. Sporządzenie dowodu potwierdzającego wydatkowanie środków pieniężnych z kasy w dniu, w którym faktycznie dokonano wypłaty.
7. Dokumentowanie czynności związanych z przeprowadzaniem analizy rynku w przypadku dokonywania zakupów, zamawiania usług, zawierania umów o dzieło.
8. Sporządzanie protokołów odbioru potwierdzających wykonanie przedmiotu umów cywilnoprawnych.

²⁷ tj. XXXVI Przegląd Krajańskich Orkiestr Dętych (umowa Nr 403/ESOM/2017), XXIV Dni Kultury Słowackiej w Małopolsce (umowa Nr 404/ESOM/2017), Przegląd Folklorystyczny „Ostatki-Fasjany” w Krempachach (umowa Nr 405/ESOM/2017), Wydawanie miesięcznika *Zivot* (umowa Nr 406/ESOM/2017), Almanach *Słowacy w Polsce* (umowa 407/ESOM/2017), *Działalność zespołów folklorystycznych i orkiestr dętych TSP* (umowa 409/ESOM/2017) oraz *Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej* (umowa Nr 410/ESOM/2017).

9. Rzetelne sporządzanie sprawozdań końcowych z realizacji zadań publicznych finansowanych ze środków pochodzących z dotacji MSWiA.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli uprzejmie proszę Pana Przewodniczącego o przedstawienie w terminie do 20 dni od otrzymania niniejszego dokumentu - informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
Paweł
z up. Paweł Kęfermaker
Cisłowski
Szef Urzędu

Wykonano w 2 egz.

Egz. Nr 1 - Towarzystwo Słowaków w Polsce

Egz. Nr 2 - aa

Sporządził/wykonał: Zespół kontrolerów MSWiA

